

נשיא המדינה הזמין את נציגי סיעת העבודה להתיעצות - אבל לפני שיכלו

היום בו עלה דיון לשלטון

סיפורו של חלום-הבלהות המטריד כבר עתה את מנוחתם של ראשי מע"י ושאותו הם מנסים בכל מחיר למנוע

תוצאות הבחירות לכנסת השביעית לא הפתיעו איש. כלומר - התוצאות העיקריות. חזית העבודה קיבלה 69 מנדטים - ועימם שליטה מחלטת על הכנסת. חלר מה הישג של מפא"י התגשם סוף-סוף. עלה שחר האפשרויות הבלתי-מוגבלות. זקני ציון יוכלו לנקוט, באופן החוקי והדמור קראטי ביותר, בכל הצעדים שיבטיחו כי לעולם לא יוכלו אזרחי המדינה להוציא מידיהם את השליטון. ההצעות המעשיות כבר גובשו: שינוי שיטת הבחירות, חקיקת חוקי התאגידים המפלגתיים, פקודות איווריי הבחירה העירוניים.

רק תחכום הכנסת השביעית, ייגשו ל- עניין. בינתיים צריכים לעבור את הצעדים הפורמאליים של השבעת חברי הכנסת, הר- כבת ממשלה חדשה - וזהו. לא היה אפילו מקום לשאול מי יהיה ראש-הממשלה. היה ברור לגמרי: השאלה הזאת הוכרעה בוועידת מע"י ביולי 1969. ברית זקני-מפא"י, אחדות-העבודה ומפ"ם טעמה אז את פירות ניצחונם הכביר של פינתם ספיר, שהעביר במרכז מע"י, בספטמ- בר 1968, את ההחלטה לקיים ועידה מוסי- כמת ולא ניבחרת.

הוועידה המוסכמת הרכיבה את רשימת חזית-העבודה. לפי יחסי-הכוחות הנכון, איש לא יכול היה לערער על העמדתו של לוי אשכול בראש הרשימה. ועכשיו הוכיחה החלטה זו את עצמה כנכונה ביותר. עובדה: ניצחון כזה עוד לא היה בתולדות ישראל. ולמי התודה אם לא לעומד בראש, ללוי אשכול? כל גבולות-השחרור של אנשי-רפ"י, שחלמו להעמיד את דיון בראש - התברר. הברכה, שאומנם מתלהב מדמותו הסגור נית של משה דיין, הוכיח שהוא מעדיף את אשכול האבהי, השקול, שבזמן האחרון

אמת - שלום כהן

אפילו הראה שהוא יודע גם להיות קיצוני ותקין כשיש צורך. אחרי הצבעת-האימון הזאת, אחרי שהעם אמר "כן" לוקן, נותר רק הצעד התגייס של מניינו בראש הממשלה החדשה. הוא ציפה לכך כאל פרס המגיע לו ללא צל של ספק או עירעור. הוא זיכח שאינו זקן, ושכוחו עדיין עימו. כשם שהכין את צה"ל ומערכת-הביטחון לקראת תפקידם ב- מלחמת-ששת-הימים, וידע לעמוד בראש הממשלה גם בשנתיים וחצי שחלפו מאז - יזכח שהוא יודע להנהיג את העם בתקופה הקשה שלפניו - במשך השנתיים הקרובות. כך, סבר אשכול, הוא יבטיח שפירות הניצחון הגדול לא יבוזבוזו; יניח יסודות יצוקים לשליטון יציב של חזית-העבודה; ינחה את העם על הדרך הקונסטרקטיבית והחלוצית שהובילה אותו עד הלום - אז יזוה הצידה.

איש לא יכריח אותו. איש לא יסלק אותו. לוי בן דבורה יחתר על מושכות-השליטון רק כאשר הוא עצמו יחליט על כך. כאשר יבחר את המעמד של זקן-המדינאים ויעזוב את הווירה הפעילה לבחורים הצעירים. מי דיון אלון? ספיר? חכו קינדערלאך, חכו. יבוא הזמן להחליט, ואז נחליט... בינתיים, צריך לקבוע את פגישת-ההתייעצות עם הנשיא.

מזנון - ומרכיב ממשלה

הזל ישראל" הודיע: נשיא-המדינה, מר זלמן שזר, קיבל היום את מיש- לחות הסייעות בכנסת להתיעצות על הרכבת הממשלה החדשה. ראשונים התקבלו נציגי הסייעה הראשונה בגודלה, סיעת חזית-העבודה, אשר הודיעו לנשיא כי לדעתם יש להטיל את תפקיד הרכבת הממשלה על ראש-הרשימה, מר לוי אשכול. כר אשכול עצמו לא השתתף בפגישה, מחמת הצטננות קלה, אולם נמסר שהוא כבר קיים בימים האחרונים התייעצויות בדבר חלוקת ה- תפקידים בממשלתו החדשה. מר אשכול נישען, כידוע, על רוב מוחלט של 69 מתברי הכנסת השביעית.

בשעות אחר-צהריים קיבל הנשיא את נציגי גח"ל והחזית הדתית הכללית. דוברי שתי הסייעות הודיעו לכתבנו, בצאתם מבית-הנשיא, כי הרגישו באווני נשיא המדינה את מצב החירום בו נימצאת

שלהם. יודעים שעם 69 מנדטים אנחנו לא זקוקים להם. הם כבר לא יסתוו. אבל בסח יטו בכל זאת לקבל משהו. נראה... נראה... עוד לא סגרנו את הדלת. העסק מספיק גדול כדי שניתן להס כמה אחוים. זה טוב בסביל היהודים בחו"ל. נראה... הצמרת הוותיקה המשיכה בדיוניה. בעצם, היתה זו יותר שיחה חברית מאשר דיון פורמאלי. הם כבר יותר מדי שנים מנהלים את העניינים, ומכירים איש את רעהו, כדי לעמוד על דיקדוקי נוהל או כבוד. כשגולדה רצתה לשתות, לא הטריחה איש, אלא ניגשה בעצמה לשולחן שבפינה, מזגה ל- עצמה עוד ספלה קפה, הציתה עוד סיגריה, ושבה למקומה.

בסך-הכל היו להם כל הסיבות להיות שבע-רצון. הם הובילו את המישחק שלב אחרי שלב, עד לגמר המוצלח ביותר שי- יכול היה להיות. יבואו עוד מישחקים, ויהיו עוד בעיות, אבל עוד חוון למודע. בינתיים הם שולטים במצב. הבעיות עם דיון והחברים שלו, ומה לעשות עם אלון ומפ"ם - יבואו אחר-כך. עכשיו יש לגבש את הניצחון. לקבוע את העובדות הרצויות ל- הנהגה ההיסטורית. העיקר - לגמור מהר.

להכות כל עוד הברזל מלובן. מהר בצהריים יגיש אשכול - לא, מוטב שספיר ייעשה זאת: אשכול יישאר מעל לכל העסקים הללו - את רשימת הממשלה שלו לאישור הסייעה. ובערב ימסור אותו לנשיא. אין טעם לסחוב דברים. בשבוע הבא יכולה כבר הכנסת להתכנס ולאשר את ה- שוב צילצול בטלפון, ושוב מרים אשכול מודיעה לספיר: "בשבילך". המזכיר, שוה עתה רשם על דעת כל ה-

עצמו שניער את החבורה הקטנה. גנו, רבותי, ווייטער, נמשך. פירוש הדבר, שבלי מישרד-הביטחון לא ילך. או תרשום בינתיים מוישה די שר-הביטחון. תרשום, תרשום, האץ בספיר, שהחזיק פינקס קטן בידו. הרף העליון בפינקס הפתוח היה דף מעניין מאוד: בצד ימין רשם ספיר, ב- אותיות זעירות, טור מסודר של משרדי- הממשלה: ביטחון, עבודה, אוצר וכי'. ליד כמה מן המשרדים כבר היו רשומים שמות: אוצר - שרף, פנים - י"ש (כלומר יעקב שמשון שפירא). עבודה - אלמוגי.

ליד כמה מן המשרדים היה מקום ריק. במקומות אחרים נרשמו שמות - ולידם סימן-שאלה. כך, ליד המילה "ביטחון" כתב ספיר "יגאל (?)". עכשיו הוא הוסיף, צמוד לרישום זה: "דיין (?)". אוצר רגע צילצל הטלפון. מרים אשכול הרימה את השופרת, "זה בשבילך", הודיעה לספיר, והגישה לו את המכשיר. המזכיר הכל-יכול הקשיב לקול דקיק שתיקתק מעבר לקו. אחרי שהסתיימה השיחה הודיע ל- מסובים על הכורסות והספה: "פרס יושב עכשיו עם רפאל בעדו."

הודעה קצרה במלפון

שבמלפון פרם יושב עם יצחק רפאל במלון עדן? מה הם מבשלים הפעם, מהורה חושה של הברית הבלתי-קדושה, ערב מלחמת-ששת-הימים, שהכניסה את דיון למשרד-הביטחון? הפעם אין סיכוי למישחקים כאלה. זה בוודאי רפאל שיזם את הפגישה. דואג ל- חלוק בממשלה. הדתיים תמיד דואגים לחלק

המדינה, ואת הצורך בחיזוק הליכוד הלאומי. לכן יעצו לנשיא להטיל את הרכבת-הממשלה על נציגי חזית-העבודה. תוך הבעת מישאלה כי למרות הרוב שיש לסייעה זו בכנסת היא שתתן את נציגי הסייעות הגדולות האחרות באחריות ניהול ענייניה של המדינה בשעה גורלית זו. הם הביעו את נכונותם להמשיך ולתקן את השותפות הלאומית, על-פי עקרונות מוסכמים מראש.

נציגי שתי סיעות המיעוטים - החזית הדמוקרטית ורק"ה - יתקבלו מחר על-ידי הנשיא, ובזאת יסתיים סיבוב ההתייעצויות.

מה עם דיון?

ברור מדיון? עיני כל המסובים הופ- נו אל פינתם ספיר. גולדה מאיר משכה ואת כתפיה, כאומרת: "זה לא עסק שלי". מרים אשכול חייכה, כאילו יש לה דיעה פרטית משלה על כל העניינים האלה. "אין שום חשש", הודיע מזכיר מע"י, ברגיל היה צואר חולצתו פתוח, ולמרות שדצמבר התקרב ישב בלי מעיל וכלי סודר. "שאלתי אותו אם יש לו איון תביעה מסויימת. אם הוא מבקש לשריין מישרד מסויים. ענה רק שהוא מחכה להצעה. שי- נחליט ונגיד לו מה החלטנו". ספיר השתתק לרגע, כאילו סיים את מסירת הרו"ח הקצר. אחרי מחשבה הוסיף: "לא רצה להשתתף בישיבה הזאת". חדר-האורחים בבית-אשכול שקע לרגע בי- דומייה עמוקה. תמיד כאשר היו ראשי מע"י מגיעים לשאלה "ומה עם דיון?" היתה הדומייה הזאת מתגנבת. היה זה אשכול

